

Het creëren van betere Rex Hangoordwergen

Geschreven door Christine Toyer, Malvina Lake Stud, Februari 2019

Vrij vertaald door Greet Abbink. Mocht iemand een betere vertaling kunnen maken dan graag een mail naar info@rexkonijnen.nl.

De Pels Kwestie

Allereerst moet worden vermeld dat dit artikel wordt geschreven vanuit een Australisch / BRC (British Rabbit Council) perspectief, maar ik denk dat het van waarde zal zijn voor de vele mensen die ook aan hun versies werken, waar ter wereld ze ook zijn. En het weerspiegelt het fokprogramma dat ik heb gevolgd met dieren die in de jaren 1990-2015 ontwikkeld zijn in Australië en die ik in 2017 meegebracht heb naar Europa.

Het meest irritante probleem in de ontwikkeling van de Rex Hangoordwerg is; hoe kunnen we de pelskwaliteit verbeteren?

Het is geweldig om in 2019 al veel voorbeelden te zien van vrij goede type mini- of standaardmaat Rex Hangoordwergen (In Australië en Engeland werkt men aan een Mini en een Standaard formaat Rex Hangoor) met een herkenbare Rex pels. De meeste mensen zijn het er nog steeds over eens dat er nog veel werk aan de winkel is om de Rex pels naar het niveau te brengen waar keurmeesters en collega-exposanten het ras meer zullen respecteren.

Veel mensen begrijpen de methode om het type te verbeteren. Door je beste Rex te kruisen met een zeer goed type dwerg- of mini hangoor en de dragers die daaruit voortkomen terug te koppelen aan een Rex kan een goede manier zijn om verbeteringen te zien. Ik heb hierover geschreven in andere artikelen die beschikbaar zijn als dit iets is waarvan u meer wil weten. Vaak kunnen binnen een generatie of twee grote verbeteringen worden aangebracht in oorsprong, oordracht, breedte en hoogte van de kronen en de stevigheid van borst, schouder en voorbenen.

Het herhalen van deze stap kan echter ook leiden tot een verminderde pelskwaliteit, de pels wordt langer, minder dicht, golvend, gekruld of stug. Dit probleem is nog groter wanneer er pelzen van andere rassen in de afstamming voorkomen. Zo is de Kasjmier hangoor een veel voorkomend

probleem in Australië. En Satijngenen komen nog wel eens voor in de Europese lijnen. De lengte van de pels op elke outcross hangoor die in de Hangoor Rex fokkerij gebruikt wordt, moet zorgvuldig worden gekozen, idealiter heeft het dekhaar dezelfde lengte als de ondervacht. Interessant genoeg is een korte pelslengte de meer gebruikelijke stijl van gewone hangoren in Europa. In de standaard van de Dwerghangoor in de BRC in Engeland wordt er meer nadruk gelegd op een langere pels waardoor het een extra uitdaging is vanuit dit ras een goede Rex pels te krijgen. In andere landen kan de pels van de gewone hangoren een te ruwe textuur hebben, wat ook weer een extra uitdaging is om een gelijkmatige fluweelzachte rex pels te creëren.

Dus - hoe verbeteren we de pelskwaliteit en behouden we de verbeteringen die nodig zijn in type?

Er zijn een paar methoden die ik zal bespreken, die ik allemaal heb gebruikt en aanbevolen, op verschillende momenten in de ontwikkeling van de Australische Rex Hangoor in de jaren 2000-2018 en daarna. Voel je vrij om te volgen wat het beste bij je omstandigheden en fokmethoden past, of houd het gewoon als gedachten in je achterhoofd. Dit artikel is bedoeld als een ervaren fokkersoplossing voor de grote zwakte in de Rex Hangoor die moet worden opgelost voor het ultieme showsucces.

De ontwikkeling van Rex Hangoren van goede kwaliteit, in de mini of standaard maat (iets lichter dan een Klein Widder voor degenen in Europa, iets zwaarder dan een UK Dwarf Lop) heeft een zorgvuldige afweging van twee schijnbaar onvereenigbare gengroepen nodig. Ik ben tot de conclusie gekomen dat op een bepaald niveau de 'goede Rex-pels' genetisch gekoppeld lijkt te zijn aan een (smaller) Rex-type. Dit is waarschijnlijk de factor die zoveel mensen ertoe heeft aangezet om de Rex Hangoor te creëren, maar het frustrerend opgeven voordat het doel wordt bereikt. En die dieren die in de vroege stadia uitblinken in het type hangoor, hadden meestal meer open, minder dichte en langere pelzen. Al heel vroeg in het nest is dit verschil in type duidelijk. Dus, als je alleen op type selecteert, kun je de gewenste pelsmodificerende genen laten verdwijnen. Op een bepaald moment in Australië deed ik dit in een van mijn lijnen. En ik heb het anderen zien overkomen.

Dus - als je terug naar een Rex gaat, moet dit gemakkelijk worden opgelost, toch? Dit is het antwoord dat we keer op keer krijgen, vooral door mensen die niet hebben geprobeerd een Rex Hangoor te fokken.

Dus wat te doen?

Methode 1) Normaal selectief fokken, dat wil zeggen, zorgvuldige selectie van fok paren.

Voorbeeld van een koppel dat het rex-type en rex-pels kwaliteit en hangoor-type met een meer open pels laat zien.

Door ervoor te kiezen om alleen de beste type dieren samen te paren, kan vooruitgang worden geboekt om het Hangoor-type te verbeteren en met deze methode is de hoop dat de modificerende genen voor pelskwaliteit ook generatie op generatie zullen toenemen. Op deze manier kan langzaam en gestaag vooruitgang worden geboekt, zonder het risico van het toevoegen van extra gebreken. Maar de vooruitgang kan hinderlijk traag gaan en deze methode kan alleen werken als de gewenste eigenschappen daar al in voorkomen en de dieren uit een lang gevestigde bloedlijn komen. In Australië geldt dit nu voor de langst bestaande lijnen, ik kan het niet zo goed beoordelen voor de fokprogramma's van andere landen.

Methode 2) Combineer dieren van het beste type met de beste pelsdieren die nog wel typefouten kunnen hebben.

Verpaar één dier dat uitblinkt in pels maar die mogelijk nog faalt op type met een dier dat dit kan corrigeren. Degene met de goede pels kan een of meer van de minder gewenste kenmerken hebben zoals minder goede hangoren of een beetje fijn van bot. Voedsters hebben vaak de beste pels en tonen de smalheid nog meer dan bij een ram. Bij voorkeur moeten deze twee dieren een gemeenschappelijke relatie hebben. De partner met de beste pels MOET, ook al ziet hij er normaal uit, minstens één knappe ouder hebben, anders veroorzaakt hij meer kwaad dan goed.

Koppel dit dier aan het beste Rex type dat je hebt, sommige jongeren vertonen mogelijk een betere vacht, in combinatie met een beter type dan zijn ouder. Alle jongen zouden een superieur potentieel voor pelsverbetering bij hun nakomelingen moeten 'dragen'. Maar houd rekening met wat we in het begin genoemd hebben. Een superieure Rex pels lijkt door modificerende genen genetisch gekoppeld te zijn aan een meer Rex-type, dus je zult merken dat ze aanvankelijk niet overeenkomen met de betere ouder in type. Blijf deze stappen herhalen en geleidelijk zal de pels verbeteren terwijl het type mee verbetert.

Dit is een redelijk stabiele manier om vooruitgang te boeken. Nogmaals, het kan frustrerend traag gaan, afhankelijk van hoe dichtbij de eerste kruisingen van je startdieren zijn. Als er dieren van goede kwaliteit in de bloedlijn zijn gebruikt, kan dit het meest effectief en vrij risicoloos zijn.

Als er vrij recentelijk een rex (Groot of Kleinrex) in de bloedlijn is toegevoegd en als je bijvoorbeeld nog steeds met deze Rex generaties werkt, dan kun je jongen in het nest verwachten die moeite hebben met het laten vallen van de oren. Dit betekent niet noodzakelijk dat dit een mislukt nest is. Er moeten in de toekomst nog steeds zorgvuldige fokkeuzes worden gemaakt. Je hebt er maar één nodig die superieur is om vooruitgang te boeken.

Methode 3) Breng een pelslijn en een type lijn tot stand en kruis waar nodig.

Omdat ik niemand had om te volgen toen ik aan het Rex Hangoor fokproject begon, heb ik veel experimenten gedaan en de resultaten genoteerd. Ik zal nog steeds paringen proberen die anderen misschien niet doen. Deze volgende methode is iets 'riskanter', maar kan een hoge beloning opleveren, mits je in staat bent om de juiste dieren te produceren of te verwerven.

En ik stel voor om zijdelings een 'pels' lijn te gebruiken om maar niet alleen door je meer betrouwbare show typelijnen te mengen. Het hebben van zowel een pelslijn als een typelijn en het inkruisen ervan is een van de manieren waarop ik erin geslaagd ben om beide kenmerken redelijk gelijk te verbeteren.

Hoe meer ik inteelde op mijn Rex Hangoren , zelfs van goede type dieren met prima hangende oren, merkte ik dat in hetzelfde nest steevast Rex type dieren en Hangoor type dieren voorkwamen. Het is alsof de twee genenpolen nog steeds een beetje op water en olie lijken, niet bereid zijn om volledig te mengen maar gescheiden willen zijn. Wat een uitdaging is dit ras om te perfectioneren!

Echter, met een beetje onderzoek kwam het bij me op dat het 'hangoren' kenmerk zoals zoveel anderen waarschijnlijk recessief is, vooral wanneer beide ouders goede hangoren hebben laten zien. Dus door lijnteelt toe te passen, verschenen er dieren die ogenschijnlijk Rexachtig leken maar in feite recessief de hangoorkenmerken droegen die nodig waren. Eigenlijk het tegenovergestelde van 'type' dragers die men gewend is toe te voegen.

Dus wanneer de pels uitzonderlijk was heb ik met sommige hiervan geëxperimenteerd. In plaats van terug te kruisen naar een (groot of klein) Rex, zou ik een van deze teleurstellende, ogenschijnlijk rex-type (met foute oren), meestal een voedster, gebruiken om de pelskwaliteit te verbeteren, zonder de genetica helemaal terug te brengen naar een raszuivere Rex met alle andere willekeurige elementen die een outcross toe voegt. Er is wel een bepaald soort dat ik zal gebruiken. Het moet een gewenste uitdrukking en een forse kopvorm hebben, tot ver in de schouders met weinig zichtbare nek. Goede korte rechte voorbenen, een zo breed mogelijke borst. Afgeronde oren met weinig teken van vouwen. Goed groot oog. En een geweldige pels

Deze kan dan gepaard worden met: a) een Rex van zeer goed type . Of b) een hangoor van uitzonderlijke kwaliteit om een superieure 'pels drager' te maken die kan worden gebruikt om de lijn in de toekomst te verbeteren.

Alleen al qua uiterlijk ben ik er vrij zeker van dat veel van deze paringen niet zouden zijn geriskeerd door fokkers die altijd hebben geleerd om nooit dieren met zichtbare gebreken in de fokkerij te gebruiken. Dit advies is natuurlijk heel goed waar je werkt met consistente foklijnen met een nauwgezette show kwaliteit. De Rex Hangoor is nog een te jong ras voor dit advies om altijd vooruitgang te boeken, we blijven gewoon meer voorbeelden maken van dezelfde problemen die al aan de gang zijn.

Maar als fokker ben ik er vast van overtuigd dat WAT JE HEBT TOEGEVOEGD, KAN TERUGKOMEN OOK ALS HET NIET ZICHTBAAR IS. Om de ultieme Rex hangoor te creëren, waren het voor het grootste deel van hun ontwikkeling steeds twee stappen vooruit en één achteruit. Weten wanneer een rex-achtig dier aan de lijn moet worden toegevoegd, kan alleen in ieders fokprogramma worden beantwoord en dat kan en moet misschien niet voor iedereen een keuze zijn. Maar ik weet dat het verantwoordelijk is geweest voor de voortgang de pels van mijn dieren.

Deze techniek werkte het minst goed waar de oren van beide ouders erg kort waren. Dus in de UK, waar de oorlengte korter is dan in Europa, is het mogelijk om jongen te creëren die op Mini Rex lijken. Het is belangrijk op te merken dat ik niet verder ga met nakomelingen van deze verparing waarbij de oren niet gaan hangen.

Zal het terugbrengen van dieren in de lijn met hangoor fouten de toekomstige generaties weer lastig vallen? Waarschijnlijk is er enig risico. Dit is waar de nauwgezette keuze van toekomstige verparingen moet worden bekeken. Houd zorgvuldig je aantekeningen bij, van welke familielijnen het risico lopen. Kies het allerbeste uit een dergelijke verparing en pas op dat je in de toekomst niet meer paart

aan een dier met smalle kronen. Naar mijn mening echter kun je niet verwachten dat goede pelzen op wonderbaarlijke wijze verschijnen ALS je per ongeluk de begeerde pelsgenen hebt verdrongen in je zoektocht naar een goed consistent type.

Bluezak Jujubee, Agouti Standard Plush Lop

Methode 4) Voeg weer een Rex toe aan de Rex hangoor bloedlijn. Maak een eerste kruising Rex hangoor.

Opmerking; Ik stel deze methode voor als laatste redmiddel, niet als eerste zoals sommigen misschien dachten. En dit is natuurlijk om je beste type Rex Hangoor met een gewone Rex te kruisen. Naar mijn mening moet dit alleen worden gedaan als het onmogelijk is om een dier met een superieure pelskwaliteit van iemand anders te krijgen.

Als je geen Rex Hangoor kunt krijgen van een andere fokker die superieure pelsgenen heeft, en je produceert niets anders dan stugge, open pelzen in je nesten, dan maakt het niet uit hoe leuk het type is, dan ben je niet op de juiste weg naar het ultieme doel voor de Rex Hangoren.

Als je alle voorgaande informatie hebt gelezen, zou je je in dit stadium moeten realiseren dat het gekozen dier op de volgende manieren superieur moet zijn:

De schouder en borst moeten uitzonderlijk zijn. Gedrongen sterke korte voorpoten zijn een must. Fijne, spichtig lange elleboogpoten moeten ten koste van alles worden vermeden. Een forse kop zou wenselijk zijn, maar bij een voedster mag dit minder fors zijn. Vermijd in Europa ten koste van alles een wam (een vervelende Britse rex-eigenschap) Kort, gedrongen lichaam. En natuurlijk, het hele punt, het moet een prachtige pels en kleur hebben. Met andere woorden: zo dicht mogelijk bij de standaard van de Mini of Standaard Rex, ook al heeft het geen hangoren.

Wordt bevriend met fokkers die dit soort dieren tentoonstelt en leg uit wat nodig is. Mogelijk moet je wachten tot de juiste beschikbaar is. In Groot Brittannië zou ik een Mini Rex aanbevelen boven de Standaard Rex. Het hebben van een wam wordt in de UK bij de grote Rex minder hard bekritiseerd dan de bij Mini Rex en dit is een vervelende eigenschap die ik nu moet wegwerken voor Europees succes. Gepaard aan je beste type Rex zul je waarschijnlijk een bepaald type verliezen, en met name de kroonbreedte en het gaan hangen van de oren in de eerste generaties. Als je geen andere opties hebt om de pels te verbeteren, dan is dit waar mensen zoals ik aan hebben gewerkt in hun ontwikkeling. Ik zou eigenlijk aanraden om dezelfde Rex tegelijkertijd te paren met een uitzonderlijke Hangoor. Het nageslacht van beide kruisingen kan dan helpen om de voortgang van het type sneller te laten verlopen en de gewenste genen voor het modifieren van de pels te versterken. Ten slotte wil ik nog iets kwijt. Er is nu overal ter wereld ruim voldoende fokmateriaal beschikbaar uit een goede lijnteelt. Veel consistentere dan de 'Rex x Hangoor' oorsprong van de rassen waar mensen nog steeds met me over praten over de creatie van de Rex Hangoor.

Ik moet de populatie nog vinden waar fokkers minder dan tien jaar werken vanaf de eerste kruisingen, die nu consequent kwaliteit Rex Hangoren produceren. Denk niet dat het goedkoper of gemakkelijker zal zijn om vanaf het begin met je eigen lijnen te starten of iets anders dat ik hoor "Ik kan in de nabije omgeving geen fatsoenlijk dier vinden en ik wil geen vracht betalen" Het zal niet goedkoper zijn en het zal niet eenvoudiger zijn!

De meeste mensen zouden het krankzinnig vinden om te zeggen: "Ik heb besloten om mijn eigen lijnen van Minirex te fokken" (bijvoorbeeld door het kruisen van een Rex met een Kleurdwerg) omdat ik niet wil betalen voor een fatsoenlijk dier". Of "Ik dacht gewoon dat ik een Kleurdwerg weer met een hangoor zou verparen om mijn eigen Mini Hangoren te fokken"

En toch schrijven mensen me nog steeds en zeggen dit over Rex Hangoren. Ze vragen me naar het recept hoe ik voor het eerst ben begonnen, alsof opnieuw beginnen vanaf het begin het beste idee is.

Maar mijn antwoord tegenwoordig luidt: "Betaal gewoon voor een aantal redelijk goede dieren, het is altijd veel goedkoper dan tien jaar inspanning". Bovendien zijn er de welzijnsaspecten. Wat ga je doen met al die mindere types en minder goede pelsjes die door het kruisen gemaakt worden? Tenzij je ze eet, kunnen ze moeilijk te verkopen zijn als huisdier. Plus het reële risico van tandfouten door een veranderende kaakstand (doordat de schedel verandert van rex naar hangoor-kopvorm) waardoor daar in de beginfase streng op moet worden geselecteerd.

Verwacht niet dat je gewoon perfectie kunt kopen, wees voorbereid om de vaardigheden te leren die nodig zijn om het ras naar een hoger niveau te brengen, waarvan ik echt geloof dat het gaat gebeuren.

Voorbeeld van het type Mini Rex (rechts) dat ik zou overwegen om te gebruiken voor de verbetering van de pels en de voorbenen, zelfs als de oren niet goed hangen. Het dier op de foto rechts is een neefje van de ram links (BlueJay).

Links: Gavin; voorbeeld van een prachtig UK mini Rex Hangoor type. Rechts: M.L. Polka, een van mijn beste pels dieren.